

Postupová zkouška z DEJ

Podmínky testu

Časový limit	120 minut
Hranice úspěšnosti	40 %
Povolené pomůcky	Psací potřeby
Učivo	Viz dokument seznam témat k postupové zkoušce z DEJ
Doporučené zdroje	DEJ: Středoškolská učebnice dějepisu (např. Učebnice dějepisu pro gymnázia, SPN).

Možnosti nahrazení zkoušky

SOČ v oblasti dějepis

- Postupová zkouška bude prominuta žákovi, který před školní komisí obhájí svou práci a bude reprezentovat školu na okresní přehlídce studentských prací.
- Školní přehlídka se koná na v první polovině února.
- <https://www.soc.cz/soc-krok-za-krokem/#1>

Dějepisná olympiáda

- Postupová zkouška bude prominuta žákovi, který postoupí ze školního kola (listopad) do kola okresního (leden), kde získá alespoň 60 % z maximálního počtu bodů. Tematické zaměření dějepisné olympiády je „Každodenní život a kulturní kořeny českých zemí (Čechy, Morava, Slezsko). Od Cyrila a Metoděje po Jana Husa.“
- Doporučená literatura a materiály pro školní kolo: Čornej, P., Dějepis pro gymnázia a střední školy 2 - Středověk a raný novověk, Praha: SPN, 2010. Kol., Starší dějiny pro střední školy 1 - Pravěk, starověk, raný středověk, Brno: Didaktis, 2018. Odpovídající kapitoly. Kol., Starší dějiny pro střední školy 2 - Vrcholný středověk, pozdní středověk, raný novověk, Brno: Didaktis, 2018. Odpovídající kapitoly. Mandelová, H. a kol., Středověk. Dějepisné atlasy pro základní školy a víceletá gymnázia, Praha: Kartografie,a.s., 2017. Pro všechna kola: Kvirenc, J., Kunstová, E., České dějiny do roku 1914. Historie v dokumentech, Liberec: Dialog, 2006, str. 11-66. Kvirenc, J., Evropa do roku 1914. Historie v dokumentech, Liberec: Dialog, 2007, str. 44-104. Herout,J., Slabikář návštěvníka

památek, Praha: 1980, str. 11-41 a slovník (pojmy odpovídající sledovanému období). <http://monasterium.kub.cz/>

Okruhy postupové zkoušky z DEJ

(bilingvní gymnázium)

Anglické okruhy:

1. ROME - Roman Britain, Interactions with Celtic and Indigenous Peoples, Rise and Fall, Conversion to Christianity, Transition to Byzantine Empire
2. THE REFORMATION – Protestant Reformation, Calvinism, Henry VIII and Church of England, Elizabethan Period, Catholic reformation, cultural and educational impact
3. RENAISSANCE - Humanism, Art and Artists, Architectural Achievements, Inventions and Discoveries, Geographical Exploration, Road to Enlightenment
4. ABSOLUTISM AND ENLIGHTENMENT- Key Absolutists Monarchs, Napoleonic Age, Philosophical Enlightenment, Key thinkers, Impact on American and French Revolution, Impact on Politics
5. COLONIALISM AND DECOLONIZATION - imperialism, British Empire, Colonial Rule, Colonization in Africa, Colonization in India, Colonization in South America, Challenges and Conflicts, Decolonization process
6. THE FIRST WORLD WAR - causes, atmosphere, complex alliances, Western and Eastern front, Gallipoli campaign, Social Change, Economic Consequences, League of Nations, Treaty of Versailles
7. THE SECOND WORLD WAR - causes, expansion and aggression, appeasement, Battle for Britain, America vs Japan, D-day and Normandy invasion, Holocaust, Post War Effort, Key characters, consequences of the war,
8. COLD WAR – Post WWII division, Berlin Blockade and Berlin Wall, the Cuban Missile Crisis, Space War, NATO, the Vietnam War and Korean War, Nuclear Deterrence, McCarthyism, Reagan and Gorbachev
9. THE STATES OF WESTERN EUROPE IN THE SECOND HALF OF THE 20TH CENTURY - the beginnings of European integration, European integration, political developments in Western European countries - Great Britain (decolonization, the Falklands War, the IRA), France (the Fifth Republic, decolonization - the war in Indochina, the war in Algiers), Federal Republic of Germany - problems of young democracy - RAF)

10. CIVIL RIGHTS MOVEMENT - Historical Context, Key Leaders and Figures, Segregation and Apartheid, Civil Disobedience, Legacy and Ongoing Struggles, Global Impact, Intersectionality

České okruhy:

1. ZEMĚDĚLSKÉ CIVILIZACE – neolitická revoluce, specifika vývoje regionů, vznik prvních civilizací – jejich společné a rozdílné rysy (vývoj písma, kultury, vědy; náboženství)
2. ŘECKÁ POLIS – proměny forem vlády, sociální struktura a vymezení pojmu antické polis, „*mravenci a žáby kolem rybníka*“ – řecká kolonizace a její význam pro kulturní a ekonomický vývoj Středomoří, specifická řecká mytologie a filozofie, řecké umění jako zdroj inspirace,
3. LÉNO – vytváření feudálních vztahů, učení trojího lidu, feudální správa, rytířská kultura a vzdělanost, středověká vesnice jako základní ekonomická jednotka, románské umění,
4. CÍRKEV – „*A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou Církev a brány pekla jí nepřemohou. (Mt, 18, 18)*“ – na úsvitu křesťanství, vznik a vývoj křesťanské církve, církev v období vrcholného středověku, struktura, činnost a význam církve, vznik univerzit, církev bojující – křížové výpravy, inkvizice,
5. NA TROSKÁCH ANTICKÉHO SVĚTA - ZÁPAD A VÝCHOD - Byzantská říše jako nástupce starověkého Říma?, Franská říše – kulturní světlo v temném tunelu, Svatá říše římská – Renovatio imperii,
6. POČÁTKY ČECH KNÍŽECÍCH A KRÁLOVSKÝCH - cizinci na úsvitu českých dějin (Sámova říše, význam cyrilsko – metoděské misie), první Přemyslovci – proměny forem vlády, konsolidace českého státu, mezinárodní postavení českého státu,
7. ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ ZA POSLEDNÍCH PŘEMYSLOVCŮ - proměny forem vlády, politické a ekonomické změny, územní zisky, kulturní rozvoj,
8. ČESKÉ KRÁLOVSTVÍ ZA LUCEMBURKŮ, HUSITSKÉ VÁLKY - proměny forem vlády, politické a ekonomické změny, územní zisky, kulturní rozvoj, husitské války – příčiny, průběh, důsledky,
9. PROMĚNY EVROPSKÉHO MYŠLENÍ – středověký člověk a jeho svět, gotické umění, renesance a humanismus, vznik a proměny středověkých měst,

10. BAROKO – společnost a kultura, proměny mentality a prožitek víry – barokní zbožnost, věda a filosofie, selské baroko,
11. OSVÍCENSTVÍ – proměny společnosti a forem vlády, význam vědy, konfrontace vědy a víry, politické důsledky – osvícenský absolutismus, vznik USA, Velká francouzská revoluce a Napoleon Bonaparte,
12. HABSBURSKÁ ORLICE NA POZADÍ EVROPSKÝCH DĚJIN V 2. POL. 19. STOLETÍ – revoluční rok 1848, neoabsolutismus, vznik Itálie a Německa, národnostní problémy, boj za všeobecné volební právo, český politický život,
13. IDEOLOGIE 20. STOLETÍ – komparace komunismu a fašismu, kořeny, specifika, příčiny úspěchu, vývoj politických systémů ve Španělsku, Itálii, Německu a Rusku,
14. ČESKOSLOVENSKO V LETECH 1918 – 1938 – 1. republika, domácí a zahraniční politika, národnostní spory – vznik SdP, Mnichovský diktát,
15. ČSR ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY - 2. republika, Protektorát, válečný vývoj, odboj, osvobození, poválečné Československo – vývoj ČSR 1945 - 1948,
16. STUDENÁ VÁLKA I. – důsledky druhé světové války – Postupimská konference, rozdělení Evropy, sovětizace Evropy, ekonomická pomoc USA, demokracie a totalita, napětí mezi západem a východem, vývoj poválečného Německa,
17. ŽIDÉ A ORIENT – charakteristika judaismu, Židé a jejich problémy s většinovou společností od starověku po současnost, sionismus, antisemitismus, holocaust, vznik státu Izrael – arabsko-izraelský konflikt, pilíře a šíření islámské víry, vztahy Evropy s muslimsko – arabskou společností, pozitiva a negativa sousedství v průběhu dějin,
18. VÝVOJ ČESKOSLOVENSKA V LETECH 1948 – 1969 – politické a ekonomické proměny Československa, projevy totalitní moci, pražské jaro a nástup normalizace,
19. VÝVOJ ČESKOSLOVENSKA V LETECH 1969 – 1993 – normalizační éra budování „reálného socialismu“, hospodářská a sociální politika, charakter totalitní politické moci – formy disentu, opoziční struktury, sametová revoluce, likvidace totality a nastolování demokratických principů, politické strany a první svobodné volby, rozpad ČSR,
20. ROZPAD SOVĚTSKÉHO BLOKU – nástup neostalinismu – období vlády L. I. Brežněva, politika détente, Solidarita, Gorbačov a perestrojka, pád komunistických režimů ve státech sovětského bloku, rozpad SSSR,